

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTEREN

24. juni 2010

Endelig besvarelse af spørgsmål 33 alm. del ad § 8 stillet af Finansudvalget den 15. april 2010.

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål 33:

Der ønskes en analyse og vurdering af, hvordan den internationale afregulering af de finansielle aktører fra 1970'erne op til finanskrisens udbrud evt. har medvirket til den finansielle sektors excesser.

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

I tilknytning hertil ønskes en henvisning til de analyser og vurderinger, der også tidligere har været udført af såvel Økonomi- og erhvervsministeriet, Nationalbanken og Finanstilsynet og evt. andre relevante instanser af denne problemstilling vedr. regulering eller rettere afregulering. I besvarelsen heraf bør også inddrages, hvad Baselkomiteen p.t. overvejer i relation hertil.

Svar:

Jeg skal indledningsvist henvise til min besvarelse af spørgsmål 31.

Økonomi- og Erhvervsministeriet er bekendt med de nedenfor anførte analyser, som er offentliggjort af de nævnte myndigheder indenfor de seneste år. Det bemærkes, at listen ikke nødvendigvis er udtryk for en udtømmende opregning af de analyser, der er udarbejdet om emnet.

I "Den danske pengeinstitutsektor", Økonomiministeriet, Schultz, 1994, kapitel 5, er der en sammenligning af bankkriserne i de nordiske lande i 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne. Det anføres, at liberaliseringen af den finansielle sektor i Danmark gennem 1970'erne og 1980'erne var en gradvis proces, som gav sektoren den nødvendige tid til at indstille sig på de nye mere liberale markedsforhold. I de øvrige nordiske lande blev de-reguleringen gennemført senere og kom derved til at strække sig over en kortere tidsperiode. Om Basel I anføres, at overgangen til Basel I-reglerne indebar en betragtelig lempelse af de danske kapitalkrav, mens der var tale om en stramning for Norges vedkommende. Tilsvarende vurderinger blev fremsat i Danmarks Nationalbank, Beretning og regnskab, 1992, side 47-48.

I artiklen "Nye kapitaldækningsregler for kreditinstitutter" af Lisbeth Borup og Morten Lykke, Danmarks Nationalbank, Kvartalsoversigt, 3. kvartal 2003 anføres – med henvisning til Third Quantitative Impact Study (QIS 3) – at danske institutter har en forholdsvis stor andel af udlån til detailkunder, små og mellemstore virksomheder samt udlån med pant i fast ejendom, hvilket ifølge artiklen indikerer, at danske institutter ved over-

gang til Basel II vil kunne opnå en betragtelig nedsættelse af det kapitalkrav, de som minimum vil blive stillet over for under søjle 1.

Omkring Basel II kan der endvidere henvises til ”Direktivforslag om ny kapitaldækningsregler (Basel II)” af Lisbeth Borup og Dorte Kurek, Danmarks Nationalbank, Kvartaloversigt, 1. kvartal 2005. Her anføres – med henvisning til en analyse foretaget af PriceWaterhouseCoopers – at indførelsen af Basel II vil forventes at nedsætte kapitalkravet for danske kreditinstitutter.

Der blev i forbindelse med forslag til lov nr. 527 af 7. juni 2006 om ændring af lov om finansiel virksomhed mv., der implementerede Basel II-standarderne i Danmark, gennemført analyser af Finanstilsynet på vegne af Økonomi- og Erhvervsministeriet. Det fremgår af bemærkningerne til loven, at en gennemførelse ”vil medføre et gennemsnitligt fald i solvenskravene til penge- og realkreditinstitutterne på ca. 7 pct. Det forventes, at de institutter, der først og fremmest får væsentlige fald i solvenskravene, er dem, der anvender de interne ratingbaserede metoder på kreditrisikoområdet.” Det blev samtidig vurderet, at ”institutternes opgørelse af det individuelle solvensbehov modsvares i det omarbejdede direktiv af, at der også stilles øgede krav til tilsynsmyndighedernes vurdering af institutternes kapitaldækning, herunder muligheden for at fastsætte individuelle solvenskrav samt muligheden for at pålægge institutterne at foretage nedskrivninger af instituttets aktiver til brug for opgørelsen af basiskapitalen.”

Finanstilsynet har i analysen ”Markedsudviklingen i 2008 for pengeinstitutter” påvist et fald i de risikovægtede poster fra ultimo 2007 til ultimo 2008 på trods af stigende balancer. Indførelsen af Basel II-regimet har utvivlsomt bidraget hertil. Analysen viser endvidere, at det såkaldte søjle 1-krav (kravet på 8 pct.) falder i betydning, mens søjle 2-kravet (solvensbehovet) får større betydning. Analysen peger endvidere på, at det særligt er blandt de største banker i Danmark, der anvender de mere avancerede metoder til opgørelse af de risikovægtede poster, at de risikovægtede poster – og dermed søjle 1-kravet - er faldet mest. Den stigende betydning af søjle 2-kravet om solvensbehov kan medvirke til, at faldet i de risikovægtede poster som følge af den ændrede opgørelsesmetode ikke slår fuldt ud igennem på kapitalkravene.

Af yderligere analyser af den finansielle regulering kan henvises til ”Den finansielle sektor efter år 2000” (september 1999), ”Håndtering af pengeinstitutkriser” (september 1997), ”Redning af pengeinstitutter siden 1984” (juni 1995), og ”Den danske pengeinstitutsektor” (oktober 1994), alle fra Økonomiministeriet, ”Reform; Bank- og sparekasseloven 1990; EF's indre marked” fra Finanstilsynet (april 1991), samt ”Fremtidssikring” (december 1988), ”Brancheglidning i den finansielle sektor” (juni 1987), og ”Fremtidens finansielle sektor” (maj 1992), alle fra Industriministeriet.

Det kan endvidere oplyses, at Danmarks Nationalbank udgiver analyser om finansiel stabilitet. Den seneste version, Finansiell Stabilitet 2010, er tilgængelig på Nationalbankens hjemmeside.

Finanstilsynet udgiver årligt analyser om den finansielle sektor. Disse er tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside.

På EU-plan vil jeg særligt pege på Larosière-rapporten, der blev offentliggjort den 25. februar 2009. I relation til årsagerne til krisen fremhæves, at årsagerne er mange og forskelligartede. Den aktuelle krise kan i høj grad henføres til grundlæggende internationale makroøkonomiske ubalancer. Rapporten konkluderer, at det globale økonomiske og monetære system er præget af ubalancer mellem opsparing og investeringer i de forskellige regioner. Grundproblemet er et opsparingsunderskud i USA og et opsparingsoverskud i Asien og dele af Europa. Det falder sammen med, at efterspørgslen efter kapital globalt har været begrænset fra fremstillingssektoren, hvorfor opsparingsmidlerne har søgt primært mod ejendomsmarkedet. Rapporten kom med 31 anbefalinger til, hvordan man kan organisere tilsyn med det finansielle system, hvordan man kan styrke det europæiske samarbejde om finansiel stabilitet, risikovarslinger og krisehåndtering, samt hvordan tilsyn i Europa bør indgå i et globalt samarbejde. Der arbejdes nu med implementeringen af anbefalingerne.